

## INGEZONDEN.

*De redactie behoudt zich voor, ter bevordering van spoedige plaatsing der stukken, zoo noodig eenige bekorting aan te brengen.*

### SPONDYLOSIS DEFORMANS ALS OORZAAK VAN SLIKSTOORNISSEN.

Naar aanleiding van de mededeeling van A. A. SCHLACHTER over bovengenoemd onderwerp in het *Ned. Tijdschr. voor Geneesk.* van 14 October j.l. bldz. 4683, meen ik er op te mogen wijzen, dat verstijving van de halsruggegraat op zich zelf oorzaak kan zijn van slikbezwaren. Ik heb dit opgemerkt bij patiënten, die voor hooge borstspondylitis zoodanig waren ingegipst, dat hoofd en hals gefixeerd waren. Het strekken van hals en hoofd aan het eind der physiologische slikbeweging was bij deze patiënten verhinderd. Zoodra de band, welke over de glabella liep en het hoofd omsloot, werd weggenomen, kon de patiënt weer gewoon slikken.

Collega SCHLACHTER schrijft: „Er is geen enkele bewegingsbeperking bij het voorover, achterover of zijwaarts buigen en draaien van den romp en hals.” Dit is moeilijk in overeenstemming te brengen met de beschreven Röntgenologische veranderingen aan de ruggegraat, meer in het bijzonder aan het cervicale gedeelte, waaraan wij bovendien in fig. 1 op het Röntgenogram daarvan een uitgebreide beennieuwvorming kunnen zien. Ik vraag mij daarom af, hebben de bewegingen in het eerste en tweede halsgewricht den waarnemer parten gespeeld en moet ook in het geval in kwestie de slikstoornissen aan verstijving van den halsruggegraat worden geweten.

Laren in 't Gooi, 22 October 1933.

M. H. J. C. THOMASSEN.

### VEREDELING VAN DEN MENSCH.

In de *Münch. med. Wochenschr.* no. 35 van dit jaar staat een artikel van w. SCHÖLLGEN, arts, Katholiek geestelijke en „Seelsorger” van een krankzinnigen-gesticht, getiteld „Der Arzt vor der Tragik des Lebens”. Na een mooie en lezenswaardige verhandeling over de hulp, die de zieke in zijn zielsnood van den begrijpenden arts behoeft, zwenkt deze schrijver plotseling om naar ongeveer de volgende redeneering: „De zorg voor het lijdende individu heeft echter zijn grenzen, wanneer de staat haar belangen daardoor bedreigd ziet, en de gemeenschap van krachtige menschen dreigt in het nauw te komen door de hooge uitgaven voor de zwakken. Ook het Katholicisme heeft dit steeds gevoeld en weet de belangen van de volkskracht tegenover die der lijdenden te waardeeren.”

Hoewel niet deskundig op het laatste gebied, meen ik toch, dat hier geen commentaar noodig is om de verkrachting van rede, waarheid en ethiek te zien. Laat ons echter blijven bij de zuiver medische vraag, die ook door collega FLORIS HERS (*N.T. v. G.* van 21 October j.l., bldz. 4823) is aangeroerd, of de uitbreiding, die de sociale hygiëne in de cultuurstaten heeft gekregen, een gevaar vormt voor de „krachtige, voor het ras nuttige elementen”. Zijn het dan alleen de zwakken, die beschermd worden door de bestrijding van infectieziekten, geslachtsziekten, tuberculose, drankzucht, door de herstel-inrichtingen voor neuroselijders en overwerken, door zuigelingen- en moederschapszorg? Is door deze voorzorgen het percentage lichamelijke en geestelijke schipbreukelingen vermeerderd? Is men dan vergeten, dat elke vermeerdering van de sterfte aan een der bestreden ziekten samengaat met een veel grootere vermeerdering van het aantal personen, die door deze ziekten onvolwaardig blijven voortleven?

J. PINKHOF.